

Sygn. akt ***XI Ka 350/19***

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dorota Dobrzańska

Protokolant Wioleta Zawadzka

przy udziale Prokuratora Marcina Mucharzewskiego

po rozpoznaniu dnia 11 czerwca 2019 roku

sprawy **A. S.** s. J. i E. z domu O., urodzonego
(...) w B.

oskarżonego z art. 300 § 3 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego M. M.

od wyroku Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 23 stycznia 2019 roku sygn. akt. VII K 538/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze 180 (sto osiemdziesiąt) zł opłaty i 50 (pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu wydatków.

XI Ka 350/19

UZASADNIENIE

A. S. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od dnia 19 lipca 2015 roku do dnia 25 kwietnia 2016 roku w B., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, przy grożącej mu niewypłacalności udaremnił zaspokojenie wielu swoich wierzycieli, tj. M. M., B. K., A. D., T. S., J. Ł., M. R. (1), M. T., M. J., S. K., H. K., M. I. i L. P., w ten sposób, że zbył składniki swojego majątku sprzedając w dniu 19 lipca 2015r. 92 procent udziałów w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...) za kwotę 18.000,00 zł., sprzedając w dniu 19 marca 2016r. jednostkę broni palnej krótkiej marki T. (...) za kwotę 900 zł., sprzedając w dniu 24 kwietnia 2016 roku jednostkę broni palnej krótkiej marki G. (...) za kwotę 900 zł., sprzedając w dniu 25 kwietnia 2016 roku jednostkę broni palnej krótkiej marki T. (...) za kwotę 900zł na szkodę w/wymienionych osób, to jest o czyn z art. 300 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

II. w okresie od dnia 27 kwietnia 2016 roku do dnia 7 marca 2018 roku w B., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc zobowiązany orzeczeniem sądu w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej IV Wydział Pracy z dnia 16 marca 2016 roku sygn.. akt IV Np. upr 16/16 do wypłaty dla J. Ł. wynagrodzenia za pracę w kwocie 4.887,00 zł., obowiązku tego nie wykonał czym działał na szkodę J. Ł.,

tj. czynu z art. 218 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

Wyrokiem wydanym w dniu 23 stycznia 2019 roku w sprawie VII K 538/18 Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej A. S. uznał za winnego dokonania zarzuconych mu czynów i za czyn opisany w pkt. I aktu oskarżenia, który wyczerpuje dyspozycję art. 300 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na podstawie art. 300 § 3 k.k. skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn opisany w pkt. II aktu oskarżenia, który wyczerpuje dyspozycję art. 218 § 3 k.k. skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną orzekł rok pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. orzeczoną karę pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat.

Na podstawie art. 72 § 1 pkt. 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora sądowego o przebiegu okresu próby poprzez składanie co 6 miesięcy sprawozdań na piśmie, poczynając od uprawomocnienia się wyroku.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w części poprzez wpłacenie na rzecz pokrzywdzonych A. D. kwoty 300 złotych, M. R. (2) 1850 złotych, M. T. kwoty 2100 złotych, M. J. kwoty 2300 złotych, S. K. kwoty 600 złotych; H. K. kwoty 2250 złotych, M. I. kwoty 2250 złotych, L. P. kwoty 1816,43 złotych.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem zwrotu wydatków kwotę 70 złotych, z opłaty zwolnił.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator, oskarżyciel posiłkowy oraz oskarżony.

Prokurator zarzucił

- obrażę art. 46 § 1 kodeksu karnego poprzez jego błędną wykładnię i orzeczenie wobec oskarżonego A. S. obowiązku naprawienia szkody w części wobec pokrzywdzonych A. D., M. R. (2), M. T., S. K., H. K., M. I. oraz L. P., w sytuacji gdy współwłasność w ramach spółki cywilnej ma charakter łączny i tym samym bezudziałowy a zatem niemożliwym było określenie udziału oskarżonego w uprawnieniach i zobowiązaniach spółki w części zobowiązań i w konsekwencji orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w części odpowiednio w kwotach: wobec A. D. kwoty 300 złotych, wobec M. R. (2) 1850 złotych, wobec M. T. 2100 złotych, wobec S. K. kwoty 600 złotych, wobec H. K. kwoty 2250 złotych, wobec M. I. kwoty 2250 złotych oraz wobec L. P. kwoty 1816,43 złotych,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na wyciągnięciu wadliwych wniosków opartych na nieprawidłowej argumentacji i błędnej ocenie materiału dowodowego w zakresie wysokości orzeczonego obowiązku naprawienia szkody i orzeczenie go w części wobec jednego współnika spółki cywilnej: (...), tj. oskarżonego A. S., w sytuacji braku jakichkolwiek ustaleń czy wobec drugiego współnika w/ w spółki tj. A. L. zapadło prawomocne orzeczenie w tym przedmiocie.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Białej Podlaskiej do ponownego rozpoznania.

Oskarżyciel posiłkowy M. M. nie formułując konkretnych zarzutów wniósł o:

- ponowne rozpatrzenie sprawy.
- uchylenie wyroku w części wymierzenia kary 1 roku z zawieszeniem na trzy lata za popełnione przestępstwa,
- wymierzenie 4 lat kary bezwzględnego więzienia dla oskarżonego.

Oskarżony A. S. podniósł, iż nie zgadza się z orzeczoną obowiązkiem naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych, bowiem roszczenie uległo przedawnieniu i wniósł o zmianę wyroku w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Żadna ze złożonych apelacji nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odnosząc się do apelacji złożonej przez oskarżyciela posiłkowego wskazać należy, iż Sąd Okręgowy nie podzielił jego zapatrywań w kwestii wymiaru łącznej kary roku pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego A. S. z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Ze złożonego osobiście przez oskarżyciela posiłkowego środka odwoławczego wynika, iż zdaniem skarżącego orzeczonej kary nie jest adekwatna do czynów, jakich się dopuścił i zarazem wywołuje poczucie krzywdy. Zwrócić jednakże należy uwagę, iż samo przekonanie oskarżyciela posiłkowego nie podważa słuszności wymiaru kar orzeczonych w oparciu o obowiązujące dyrektywy dotyczące wymiaru kary, które uregulowane zostały w kodeksie karnym. Sąd wymierzając karę zobowiązany jest kierować się właśnie tymi dyrektywami, a nie skupiać tylko i wyłącznie uwagę na poczuciu sprawiedliwości oskarżycieli posiłkowych, których ocena nie jest obiektywna choćby z uwagi na czynnik emocjonalny. Krzywda pokrzywdzonych nie została pominięta, gdyż sprawca czynów popełnionych na szkodę oskarżycieli posiłkowych został uznany za winnego i wymierzona mu została kara, a co więcej, zobowiązany został na mocy prawomocnego wyroku do naprawienia szkody wobec wymienionych w nim pokrzywdzonych.

Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary o charakterze bezwzględnym i to wyższym wymiarze (wnioskowanym w apelacji 4 lat pozbawienia wolności) nie znajduje uzasadnienia. Ukształtowana przez Sąd Rejonowy kara łączna w połączeniu z finansowymi dolegliwościami wynikającymi z pozostałych rozstrzygnięć jest adekwatna do stopnia jego winy, wyklucza przy tym niezasadne poczucie bezkarności oskarżonego. Wskazuje także na dezaprobatę ze strony organów procesowych, a także brak możliwości uchronienia się od wykonania ciężących na dłużniku zobowiązań finansowych.

Istotne znaczenie miała także dotychczasowa niekaralność oskarżonego i prowadzenie ustabilizowanego trybu życia. Kara roku pozbawienia wolności jest w ocenie Sądu Okręgowego karą należną za popełnione przez oskarżonego czyny i winna być wystarczająca dla zrozumienia przez niego naganności zachowań, jakich się dopuścił. Sąd Odwoławczy podzielił zapatrywania Sądu Rejonowego odnośnie istnienia pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego, a konsekwencją tego było zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa z art. 69 kk.

Nie podzielił Sąd Okręgowy również argumentacji prokuratora odnośnie naruszenia art. 46 § 1 kk.

Odpowiedzialności spółki cywilnej, będącej z punktu widzenia prawa cywilnego stroną stosunku prawnego, nie można utożsamiać z odpowiedzialnością osób fizycznych reprezentujących ten podmiot w ramach realizacji obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Błędnie zatem prokurator doszukuje się podstaw solidarnego zasądzenia obowiązku w przepisach prawa cywilnego.

Artykuł 46 § 1 k.k. nakazując stosowanie przepisów prawa cywilnego, określając też zakres ich stosowania w postępowaniu karnym, modyfikuje w pewnym zakresie wynikające z nich zasady, w szczególności przewidując możliwość nałożenia obowiązku naprawienia szkody także w części. Możliwość ta w istotny sposób odróżnia ten obowiązek od cywilnoprawnego obowiązku odszkodowawczego, co do którego obowiązuje zasada pełnego odszkodowania.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dał podstawy do uznania, że oskarżony wyrządził pokrzywdzonym wierzycielom szkodę majątkową, do naprawienia której został zobowiązany w części, a kwestia podziału udziałów i odpowiedzialności wspólników spółki cywilnej nie ma dla kwestii orzeczenia w trybie art. 46 § 1 kk żadnego znaczenia.

Sąd Rejonowy przeprowadzając postępowanie dowodowe w celu ustalenia wysokości szkód wyrządzonych przestępstwem, wobec deklaracji pokrzywdzonych, iż część z zaległości została spłacona przez A. L. (postępowanie przeciwko wymienionej zostało wyłączone do odrębnego postępowania), postanowił orzec ten obowiązek od oskarżonego A. S. w części, wg własnego uznania. Z uzasadnienia Sądu I instancji nie wynika natomiast, aby był to podział po połowie, czego dopatruje się prokurator i domniemywa, że wynikało to z przyjęcia, iż oskarżony odpowiada w połowie za wyrządzoną szkodę (tak jak połowa udziałów). Omawiany środek kompensacyjny nie musi zatem

obejmować pełnego odszkodowania. Sąd karny może ograniczyć się jedynie do określonego sposobu naprawienia szkody (np. restytucja) lub jej naprawienia jedynie w części. ***W takiej sytuacji do dochodzenia pełnego odszkodowania pozostaje droga powództwa cywilnego (§ 3 art. 46).*** / ***Mozgawa Marek (red.), Kodeks karny. Komentarz aktualizowany*** LEX/el. 2019 - komentarz , stan prawny : 31 maja 2019 r. , inne wydania (4)/. Taka decyzja stanowiła uprawnienie organu orzekającego. Gdyby prokurator w środku odwoławczym kwestionował zasądzenie obowiązku naprawienia szkody w części poprzez wytoczenie innych argumentów niż odwołujących się do przepisów o wspólności łącznej, można byłoby to rozważyć w innym aspekcie. Natomiast przy tak skonstruowanej apelacji, okazała się ona chybiona.

W sytuacji, gdy podstawa kwestionowana upadła, nie było podstaw do odnoszenia się do wysokości zasądzonych kwot w ramach obowiązku naprawienia szkody.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy w pełni podzielił orzeczenie przez Sąd I instancji na podstawie art. 46 § 1 kk wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz wymienionych pokrzywdzonych wskazanych kwot.

Z tych względów z mocy art. 437 § 1 kpk Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na zasadzie art. 634 k.p.k. i art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych.

Dorota Dobrzańska